

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto glb. 21—
Za samo večerno izdanje 12—
Za pol leta, četrletu in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V „Edinosti“ je moč!

Oglasi

se računajo po vsotah v petito. Za večkratno naročilo s primeranim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje in-seratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejšje vesti.)

Dunaj 13. Ministerskega predsednika, barona Banffy-ja je cesar danes popoldne sprejel v posebni avdijenci. Še prej je baron Banffy imel posvetovanje z grofom Széchenyi-jem in grofom Thunom.

Budimpešta 13. Ogerska brzjavna pisarna poroča z Dunaja: Ministerski predsednik baron Banffy je v današnji avdijenci podal cesarju obširno poročilo o dosegljih razpravah glede saniranja parlamentarnega položaja na Ogerskem.

Kolonj 13. Kakor poroča »Köln. Ztg.« iz Belegrada, je jednako francozkemu tudi nemški poslanik protestoval proti novemu posojilu na železnice.

Pariz 13. V senatu je pravosodni minister Lebret predložil zakonski načrt, s katerim se revizijske stvari predložijo v razsodbo ukupnim komoram kasacijskega sodišča.

Carigrad 13. Zbor glavarjev Albancev, ki je bil v noči 28. januarja v Ipeku, je podpisal pismo o zahtevah in dolžnostih Albancev. To pismo zaključuje z izjavo, da trpe veroizpovedanja med Albanci vsled krvnega maščevanja, zбоk česar da je nujno potreba, da se isto zaustavi do sv. Demetra (7. novembra.) Kakor sovražnika se bode smatralo vsacega, ki bi se dotaknil svobode orožja Albancev in ki bi hotel s silo uvesti nove zakone in reforme, ali podjarmiti Albance.

Carigrad 13. Dne 7. t. m. je prišlo med Albanci pod glavarjem Issa in mohamedanskimi prebivalci v turški Mitrovici do hudih tepežev. Vsled teh dogodkov, ki so med srbskim prebivalstvom povzročili veliko strahu, je bil odstavljen kajmakan v Mitrovici, Mutesarif iz Triškine je

v spremstvu valija Meskübskega odšel v Mitrovico z orožniki. Od turške strani se poroča, da se je zopet napravil mir in da so valiji odšli domov na svoja mesta.

Washington 13. Preiskovalni komisiji, katero je postavil predsednik Mac Kinley, ki se je bavila z nedostaki med vojno, je predložil Mac Kinley poročilo, v katerem toži generala Milesa, da ni izvrševal svojih dolžnosti. Poročilo hvali Algera.

Italški Slovenci.

Peta številka »Slov. pregleda« prinaša poleg druge zanimive vsebine tudi članek oitalških Slovencih izpod peresa prof. Iv. Trinka.

Upamo, da ustrezemo čitateljem, ako priobimo članek v slovenskem prevodu:

Ozemlje, na katerem prebivajo italški Slovenci, se razprostira med 30° 52' in 31° 22' vzhodne zemljepisne dolžine, a 46° 3' in 46° 23' severne širine. Kakor vidimo iz 5. številke, je to neznatno ozemlje; v starejših časih je bilo seveda obsežnejše, toda znatni del tega ozemlja je bil po-furlanščil, zlasti v ponte' ski dolini, kjer je slovenski živelj že izgubil. Vrh tega so izgubili mnogo zemlje tarčenski Slovenci, katerih je vedno manj, tako, da jih ostane, ako se razmere ne izpremenijo, pri deželni meji za 100 let komaj za jedno perišče.

Vse ozemlje, obljudeo od Slovencev, je gorato in spada k Julijskim Alpam in njih predgorjem. Razven rezijskih gor in pasem, ki spadajo h kaninski skupini, ter razrastkov Stolovega pogorja, raztezajočih se od avstrijskega Kobarida na zapad, ne tvorijo gore in vrhovi italške Slovenije pravih pasem, ker so čisto nepravilno razmetani.

prav po najnovejši maniri razkril svoje sree, to si lahko misliš.

In potem sva vedno tičala ukup.

»Janko, me ljubiš?« vpraševala me je z svojim zamolklim, malec raskavim altom in jaz sem ji prisegal v najnežnejih globocih tonih basa:

»Ljubim, Frida.«

No, reči moram, da mi je jela dekadence polagoma presedati. Rudeči lasje mi niso ugajali več, bela polt je izgubila za me svojo interesantnost, posebno ko sem zapazil, da se pod pudrom skrivajo pege in obraz z dolgimi, ostrimi potezami me ni spominjal več na mistično simbolistiko dekadentskih literatov.

K sreči sem moral na Dunaj.

Poslovil sem se pri njej, pri debelem papačku in okrogli mamici.

Pisala sva si par pisem, v katerih je bilo več pik, vprašajev in klicajev, nego črk, in polno simbolističnih izrekov, katere nisva razumela ni jaz ni ona. Potratila sva precej desetice za fin, moderen, ekstravaganten papir in žrtvovala marsikako petico za poštne znamke.

Vidiš, tako ti je bilo, ko sem neki večer zabil zadnje goldinarje in se prebudil drugi dan s praznim mošnjikom in kolosalnim mačkom.

Janko je malec počakal, da se malo oddahne, pa Lojze je zarenčal razsrjen s klopi:

»Pripoveduj, no! Samo tiste kroke in mačke lahko izpustiš, drugače ne bo konec!«

»Potrpi malo, brate, a oni maček je za mojo

Najviša gora je rezijski Kanin, (laško Monte Canin) gola in skalnata, visoka 2621 m. Kanin in njega izrastki so dobro znani turističkim društvom in sploh turistom, za katere je postavljena na laški in avstrijski strani vrsta pripravnih gorskih koč. Druge rezijske gore so Žleb (2275 m), Sart (2341 m), Indrinica, Pusti Gozd, Kila (1422), Muzec (1613) in Lavora (1908). Zadnji dve delita Rezijane od tarčentskih Slovencev.

V tarčentskem delu so najvišje gore: tarčentski Matajur (Monte Maggiore 1617) in Laški plac (1661), Čufin (čez 1000 m), Ivanec (1129), in Laver (1098).

V ozemlju šempeterskih Slovencev je tudi gora Matajur (1642). Na njo je baje stopil kralj Alboin, ko je vodil svojo vojsko v Italijo, hoteči si ogledati pokrajino. Z Matajura je v resnici v vsem Furlanskem najkrasnejši razgled. Vse Furlansko se razprostira pred očesom opaževalca, njega pogled poletava dalje od beneške ravnine do padovanskih holmeev in pregleda lep kos Jadranskega morja od Benetek do istrskih bregov, da, o jasnem vremenu opazuješ lahko s prostim očesom ladje, ki plovejo po tržaškem zalivu. Jednako krasen je pogled na vrhove Julijskih Alp, zlasti na ogromno skupino kaninsko in na krnovsko pogorje, na dolino reke Soče in na kranjske vrhove. Od vseh strani prihajajo turisti na Matajur, nekoliko lahkkih potov je na italški in avstrijskih strani. Tolminska podružnica slov. planinskega društva je zaznamovala pot, kakor z Boveca na Kanin, tako tudi s Kobarida na Matajur. Druge višave so: Mija (1189), Vogel (1108), Kolovrat (1138), Hum (906) in sv. Martin (okrog 1000 m).

Vse tarčentske in šempeterske gore so do vrha gosto zarasle in dajejo vrh tega dobrih pa-

povest naravnost potreben«, ga je zavrnil Janko in je nadaljeval hudomušno:

»Imel sem torej mačka, prazno mošujo in prav sitno mi je bilo pri duši. Od doma tako ne dobim nič, ker sami nič nimajo, izposojevati je težko in nazadnje je treba vendar-le vrniti. Kaj sem si izmislil torej!

Šel sem, vzel kos čistega pivnika in pisal Fridi. Vedeti pa moraš, da je piven papir prav spoštovan pri nekaterih dekadentih. Pisal sem torej Fridi.

Slikal sem ji v črnih barvah svojo nesrečo. Nekdo me je okral do zadnjega vinarja in zdaj sem tu brez evenka v grozni zadregi. No in konec tistega pivnika sem zapisal, naj mi posodi dva petaka, če jo je volja.«

»Kaj, kaj?« je vpraševal Lojze z svoje klopi. »Pisal sem ji, naj mi pošlje dva petaka t. j. deset goldinarjev avstrijske veljave.«

»Njej — dami si pisal . . . ?« razvnel se je Lojze in skočil kvišku.

»I da, svojemu dekadentskemu idealu«, je pritrdil Janko flegmatično in je mirno nadaljeval, če tudi je Lojze jezno gledal vanj in ponavljal zaničljivo:

»Škandal! — Dami — škandal!«

»In dobil sem jih, dragi moj prijatelj. Saj veš, ljubezen in posebno moderna ljubezen!

Prav hvaležen sem ji bil, a pameten sem bil tudi toliko, da nisem metal denarja proč za razni pismeni papir.

PODLISTEK. 2

Moderna ljubezen.

Spisal Poluks.

Moj prijatelj je k sreči ali nesreči poznal opisano trojico. Pozdravil jih je in predstavil tudi mene. Imel sem ravno nove, elegantne vizitke in s posebnim zadoščenjem izročil sem jedno mojemu dekadentskemu idealu.

Pogledala me je dolgo in sanjavo ter je izrekla počasno, z nekim posebnim tonom tisti obični: »Veseli me.«

Jaz sem bil očaran.

Njene kretnje so bile počasne, nekako sanjave, roke ozke in suhe z dolgimi tenkimi prsti. Nič bujnih form, nič okroglih lic, nič iskrecih se oči.

O jaz sem bil očaran. Kako me je jezila v tistem trenutju moja zdrava, živa barva, široka pleča in moj polni, doneči organ! Bil sem obupan, da nimam ni pičice svojstva modernega človeka.

A menda sem ji ugajal kljub temu. Gledala me je dolgo in obetajoče ter mi o slovesu dala roko z nekim posebnim rahlim stiskom.

Oče, ki je bil notabene pek in bogat, povabil me je, naj jih obiščem in jaz sem to seveda obljubil.

Pa sem hodil tja k njim, nosil Fridi knjige in razkladal ji svoje moderne nazore.

Bil sem prismođa, kaj hočeš!

Da sem ji nekoč, tako čez dobrih sedem dni,

šnikov, dočim so rezijski vrhovi izvečine skalnati, goli in le deloma obrasli z smrekami.

Izmed dolin je največa rezijska (rozojánska) dolina, dolga čez 21 km, pa krasna dolina šempeterska, šentlenardska, sovodnjiska, terska in dr. Vsaka dolina ima svojo reko ali rečico. Po rezijski dolini teče rezijska Bela (rez. navadno »Rozojánska wóda) ali kratko »Wóda«, laški Resia, ki izvira izpod kaninske skupine in se izliva v pontebesko Belo (laški Fella), ž njo pa v glavno furlansko reko Tagliamento (slov. Talment ali Tulentamento). Po nadižki ali šempeterski dolini teče bistra Nadiža (laški Natisona), izvira izpod tarčentskega Matajura, zavije proti Avstrijskemu, pa se vrne zopet na Laško, teče okrog Sv. Petra, Čedadada pod znanim »vragovim mostom« in po 52 km. dolgem toku se spoji s Tero (Torre) in z Avstrijsko Sočo. V Nadižo se izliva Erbeč (Erbezzo) iz šentlenardske in Aborna (Alberone) iz sovodnjiske doline.

Tretja večja reka je Ter, dolga skupaj 46 km, izvira joča pod Muzecem in izliva joča se v Sočo; vanjo se iztekajo izpod tarčentskih gora Krnatka (laški Cornappo), Malina in drugi manjši potoki. Vrh tega moramo imenovati Idrijo, ki tvori znaten del avstrijsko-laške meje.

Jezer ni, za to pa imamo tu jame. Najbolj zanimiva je »Sandarska jama« (grotta d'Antro) v strmi skalnati steni v nadižki dolini. Prednji prostorni del tvori kapelo sv. Ivana, h kateri vodi 115 v skalo vselanih stopnic.

Rud ni, razven neznatnih izjem. Posebno je to, da se nahaja pri Sv. Lenardu čisto srebro, toda le kakor nenavaden pojav, tako, da bi se kopanje ne izplačalo.

Podnebje je dovolj prijazno; zime so zmerne, sneg v dolinah pada redko kdaj, zlasti v šempeterskem kraju. Zato pa je mnogo dežja, zlasti spomladi in jeseni. Izjemo dela Rezija, ker stoji višje in je pod vplivom visoke kaninske skupine; tam je znatnih mrazov in mnogo snega.

(Pride še).

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se obračamo po stari navadi do dragih Slovencev in Slovenk, do vseh svojih rojakov širom svetà, ter jih vabimo, naj se zopet pridružijo naši družbi! Do prelepega števila udov se je družba povzpela lani. Tudi letos naj bi ostalo tako, zakaj geslo naše za Mohorjevo družbo mora biti: »Ne nazaj, marveč vedno naprej in navzgor!«

Gg. poverjenike nujno in iskreno prosimo, naj tudi letos trudoljubno zbirajo po posamičnih

Zvedel sem bil tudi med tem, da moja moderna ljubica ni pretrdega srca glede možkih in vesel sem bil tega, že radi sebe.

Tako se je lepo završila vsa stvar pred kama dvema mesecema.

Vse bi bilo dobro, ko bi me pred petimi dnevi ne prišla lakomnost.

»Kaj, ti si ji morda spet pisal za...«

»No, da, pisal sem ji, naj mi vrne tisto uro, katero sem bil enkrat pozabil pri njih. Vedeti moraš, da sem ji v času svoje zaljubljenosti poklonil majhno srebrno urico in ker sem zdaj suh ko trska na peči, mislil sem si, da bi mi znala tista stvarica koristiti.«

»Škandal, škandal!« je momljaj Lojze.

»E kaj škandal! Znesel sem ji knjig in evetlie več nego preveč in potem naj ji pustim še uro, če ima že tretjega ljubincea od mene naprej?! Ee, nismo tako neumni!«

»Pa ti je poslala?«

»Da, ali... Saj to je ravno! Počitnice gredo h kraju, na Dunaj bo treba, v mojih žepih je suša, pa mi je prišlo še to!«

»No in...«

»No in...« pačil se je Janko, »poslala mi je uro po poštnem povzetju, amice, plačati moram 10 gl. na pošti, če hočem imeti uro!«

»A — a — a?«

»Da, da, per Postnaehnahme! To je moje moderne ljubezni žalosten konec!«

Zasmejala sta se glasno in potem zapela v duetu:

»Imel sem ljubico,
Pa sem jo zgubil...«
(Zvršetek.)

krajih krdela Mohorjanov ter jih vneto vabijo v kolo naše družbe. Ta trud naj pa podpirajo vsi rojaki. Ne le, da naj ostanejo družbi zvesti vsi njeni dosedanji udje; marveč vsaki Mohorjan naj postane nekak apostol naše družbe v tem, da jo priporoča znancem svojim, vabi k njej prijatelje in nam tako pomaga približevati se cilju: da je ne bo več slovenske hiše in rodbine, kjer bi se ne čitale Mohorjeve knjige!

Za mali donesek 1 gld. ponuja družba svojim udom šestero lepih knjig, po katerih si morejo bistriti um, blažiti sreč, iz katerih zajemajo toliko zlatih nauk, premnogo prijetne zabave. — Tudi ne smemo zabiti premnogh duhovnih dobrot, katere ponuja družba svojim udom po mnogih odpuistikih ter skupnih molitvah in daritvah družbenikov!

Zato, rojaki, na delo, da se nas zbere zopet častno, in ako Bog dá, še večje število udov. To bode vsemu národu v največjo srečo in čast ter tudi v ponos pred vnanjim svetom.

Knjige, katere se v družbeni tiskarni že marljivo pripravljajo, izidejo sledeče:

1. »Zgodbe sv. pisma«. VI. snopič. Te dragocene knjige Slovencev pač ni treba znova priporočati. Vsaj ona naj primora vsakega uda, da vstraja pri družbi, da po nji sčasoma dobi v roke vse sv. pismo, ki nam prav odpira bram božji, ki je edino varno zavetje zmedenega človeškega življenja. — Najboljše priporočilo za knjigo pa je blagoslov, katerega so sv. Oče Leon XIII. podelili pisatelju knjige, gosp. dr. Fr. Lampé-tu in vsem, ki beró to delo.

2. »Premišljevanja o presvetem Rešnjem Telesu«. Zadnja leta se je po vsem katoliškem svetu zelo povzpela pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, kar nam tudi po Slovenskem spričujejo mnoge bratovščine, v mnogih farah uvedeno vedno čiščenje itd. Odbor hoče torej s to knjigo vstreei vsem udom, čestilcem presvetega Rešnjega Telesa. Knjiga obsega 31 premišljevanj pobožnega laškega duhovnika Paganija, ter popolen molitvenik s posebnim ozirom na presveto Rešnje Telo. Knjiga omilila se je zelo rojakom pisateljevim in je predstavljena tudi že v mnoge druge jezike. Ugajala bode gotovo tudi Slovencev, zato sezite po nji!

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

TRST, 14. februarija 1899.

K položaju. To vrišči po vseh nemških listih radi manifesta državnih poslancev čeških! Mera češke drznosti da je polna, tako menijo. Tenor manifesta da je naravnost nečuvén: to da je krvavo žaljenje dostojanstva in časti naroda nemškega. Sedaj da ni možno misliti na nikako spravo več. Ali na vsem tem zgražanju je videti takoj, kako umetno narejeno je vse to; na človeka napravljja to zgražanje utis, kakor da so nemška glasila komaj pričakovala kake pretveze, da bi mogle govoriti o nezmernosti družih in da bi svoja zlodejstva, ki je počenjajo ona sama, mogla zvrniti na druge!

Čehi so torej založili se svojim manifestom pot da sprave! Zakaj, kako?! Česa so vendar pričakovali ti ljubi obstrukcionisti od čeških poslancev?! Kakov bi moral biti njihov manifest prav za prav, da ne bi kazal Čehov v luči bojevitosti in nespravljivosti?! Mar zahtevajo res, da porečejo zastopniki naroda češkega — in to v ponižnem, pravem pepelninem tonu —: grešili smo, odpovedujemo se vsakemu pravu; mi ne smemo zahtevati ničesar več, in to malo, kar so nam dale Gautscheve naredbe, vrzimo le kar hitro od sebe! Abdikujmo, samo da bo mir!

Kaj takega so menda — ne, delajo se, kakor da bi bili pričakovali od Čehov. In sedaj se zgražajo, ker je tenor češkega manifesta malce drugačen, ker govori jezik, kakoršen je v rabi onim, ki so svesti svojega prava!

Ker pravijo torej Čehi, da se hočejo bojevati, ako bode treba in ako bode hotel tako gospodstvaželjni sosed, so na žalostnih razmerah krivi Čehi in ne oni sosed, ki noče v miru živeti se svojim sosedom.

Seveda, ako se označa borba za jednakopravnost kakor nečuvena pretenzija in žaljenje Nemcev, potem je že res, da bodo Čehi krivi na prihodnjih

bojih, kajti o njih vemo, da se ne odpovedo svojemu pravu, tudi ko bi morali vzeti na-se tudi ta odij.

Zopet »koncesija« Čehom. Prvi predsednik najvišjega sodišča, dr. Strömayer, je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan dosedanji drugi predsednik istemu sodišču, dr. Habietinek. To menda ni nič kaj posebnega. Ali, ker ta poslednji ni sovražnik Čehom, vidi že »Neue Freie Presse« v tem imenovanju prvi korak za temeljito preosnovo najvišjega sodišča — v češkem zmislu. Tako dobivamo koncesije povsodi. Ne le tedaj, kadar se je kaj zgodilo za nas — o, kako redki so taki slučajji! —, ampak koncesija velikanska naj bi bilo za nas že to, ako se ni kaj zgodilo — proti nam!

Nekoliko statistike o Makedoniji.

— Neki slovanski list prinaša kratke statistične podatke o Makedoniji, ki je zadnji čas na dnevnem redu v evropskih novinah. Ti podatki so naslednji: »Makedonija meri v obsegu 60.000 □ m. in ima okolo 2.250.000 prebivaleev. Od teh odpada na Bolgare-kristijane nekoliko čez milijon, na poturčene Bolgare okolo 115.000 duš, ki žive večinoma okolo Rudokopa; Turkov je 250.000, Grkov je 200.000, Arnavtov 100.000, Židov 70.000, eiganov 35.000. Ostali del prebivalstva tvorijo Čerkezi, Srbi in drugi Evropejci. Makedonija ima 17 eparhij (škofij), od katerih je jedna čisto grška, 5 mešano bolgarsko-grških, a ostalih endnajst so čisto bolgarske. V vsem pripada 810.000 Bolgarov bolgarski narodni cerkvi, a okolo 270.000 duš pripada grški cerkvi.

Ostali izmed njih so ali zjedineni ali protestantje. Onih 270.000 Bolgarov vodijo borbo za narodno oslobojo, ostali ne sodelujejo ali pa so za jedno ali drugo. Propaganda rumunska je v obče slaba in ne igra važne vloge v Makedoniji; srbska je brez posebnega pomena, ali ipak umetno vpliva na bolgarsko gibanje; grška prevladuje v nekaterih krajih s svojo kulturo. Mohamedanski živelj je kulturno slab, ali fizično močan. Bolgari so najmočnejši element v Makedoniji in zavzemajo prvo mesto.

Domače vesti.

Prosimo oproščenja. Ker po običaju tržaškem smo morali zaključiti to številko že do 2. ure popoldne, prosimo oproščenja, ako list ni tako popolen, kakor bi moral biti.

Karnevalska kronika. O velikem tradicijonalnem plesu »dei fiori«, ki se je vršil sinoči v gledališču »Politeama« in ki je v prejšnjih »boljih« časih zbiral vse, kar ima Trst odličnega po rojstvu, poklicu in — denarju, povdarja »Piccolo«, da ni bil tako animiran, »kakor je bilo pričakovati« in elegantnih mask da je bilo sicer, vendar pa da se ne more reči, da jih je bilo več, nego »onih drugih«. Torej zopet fiasco. No, svojo posebnost je vendar imel ta ples: nekega A. R. (Amileare Raseovich?) je dal policijski uradnik aretovati. Dotičnik je prived seboj masko, ki je nosila v roki šopek svežih evetlie (na belissimo mzazo) s trakovi — v italijanskih barvah. Komisar se je preblížal paru, zahtevaje, naj mu izročita šopek. Toda »kavalir« se je postavil komisarju po robu, a posledica je bila ta, da so ga odveli najprej na inspektorat v ulici Chiozza in potem v vozu — v zapore. To ni bil baš prijeten zaključek predpustnega rajanja!!

O večerajšnjem »corso« pa kar molči »Piccolo« popolnoma. To je dovolj jasna sodba.

Tem ponosnejši smemo biti mi na divni vspeli »Sokolove« maskarade. Tu nas je bilo dosti in med temi mnogimi so vladali pristno veselje, zdrav in pošten humor in — dostojnost. Več nočemo povedati danes, ker prepuščamo besedo našemu poročevalcu.

Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda! Slovensko naše občinstvo opozarjamo na kavo, ki jo je izčalo osrednje vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Dobiva se pri vseh naših narodnih trgovcih, blago je dobro, priporočila vredno! Gospodinje slovenske! zahtevajte to kavo, ker s tem podpirate našo šolsko družbo! — In vi to baka-rjji! Nikdo bi ne smel nositi se sabo družih vžigalic, nego onih Ciril-Metodovih! Poskrbite si jih v Lovrenčičevi tobakarni na trgu Caserma! Nobena slovnska hiša naj ne bo brez njih. Proč se švedskimi, beneškimi itd. — Svoji k svojim!

Različne vesti.

Dr. Blaž Quarantotto, notar v Tolminu je bil dne 3. t. m. zaprisežen kakor tak ter je pooblaščen, da v svoji lastnosti dela notarska pisma v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. S tem je rečeno, da ima mož pač dovoljenje, da napravi pisma v slovenskem jeziku, a še sedaj ne vemo mi natančno, da-li je tudi res, sposoben slovenščine v toliko, da bode mogel uradovati v okraju, ki je čisto slovenski, kakoršen je okraj tolminski.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Aug. Praprotnik je nabral v veseli družbi v Lokvi 2 gld. 21 nvč. — Gospa Štuka v priznanje g. dru. Martinisu za brzo ozdravljenje 1 gld. — Mohorjani pri sv. Antonu po g. Koširju 2 gld., dečki na veselici 62 nvč. — Karolina Gerlane 50 nvč., pri g. A. Lampetu, prigodom krsta sinčka darovali 5 gld. 35 nvč., ker se niso mogli udeležiti plesa podp. društva; Kravos Hr., Raubar Jos., Merlak Ivan, po 1 krono. Andlovič Jern. 30 nvč., Gabrovič 20 nvč., Arčon 25 nvč., Malokič in Božič po 20 nvč. V. K. nabral 65 nvč. Gosp. Skabar, cerkvenik v Barkovljah, je izročil med Mohorjani nabranih 6 gld.

Še enkrat opozarjamo na maskirani plesni venček, ki ga priredi novej »Delalsko pod. društvo« v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Začetek ob 8 uri in pol zvečer.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je nabrala vesela družba kolašice in kolašev na zabavnem večeru pri g. Jakobu Vatovec 6 kron 40 stotink. Podarila je gospa Dolinar Ana svoto 4 krone in to ker je dobila tožbo proti nekemu profesorju. Srčna hvala darovalcem kakor tudi nabiralec.

All je 1 to »kultura«? — »Primorec« pišejo: Zadnji čas so se v Pulju pojavili brezsrčni tatovi, nevarni človeškemu imetju. Neki dan sta dve maski prišli zdravnika dr. Bolmarčića in vzeli mu zlato uro in verižico.

Na vodnjaku pred pošto je zvečer neka ženska jemala vodo. Kar na enkrat stopi pred njo neki možki z nožem v roki in zahteva: »o beci o o vita«. Sirotica je v silnem strahu brzo stisnila nekaj čez 2 gld. nesramnežu v roko in zbežala.

Na plesu »Lega nazionale« katerega se gospoda radi važnih vzrokov udeležujejo maskovani, je neka maska gospicie S. iztrgala zlato uro in verižico — in izginila.

Zares lepi odnošaji!

Poskus samomora v Ječi. Dne 12. t. m. je policijski oficijal radi pohajkovanja aretiral 40-letnega težaka Franca Mauro. Slednji se je včeraj poskusil obesiti v zaporu v Via Tigor, a stražar Bergunc, katerega so sokaznenci Maura obvestili že pravočasno, mu je zabranil to.

Nevarna vožnja. Neki osemletni deček se je dne 12. t. m. na čuden način pripeljal iz Nabrežine v Trst. Deček je na kolodvoru v Nabrežini novpazen zlezal pod tender mešanega vlaka in se tam oprjel trdno. Ko je prišel vlak zjutraj o 7. uri v Trst, so videli dečkove noge, ki so svobodno visele nizdolu. Takoj so potegnili dečka izpod voza in moral je zopet nazaj v Nabrežino, ne da bi bil kaj pridobil od svoje pogumne a nevarne vožnje.

Opekeli. 26-letni težak Josip Pirih, stanujoči v Rojanu št. 48, je včeraj ponesrečil v livarni železa pri Skednju. Prišel je bil namreč v dotiko s plamenom, ko je gorel kotel smole in se je hudo opekeli na glavi in na rokah. Nesrečnega so prevedli v mestno bolnico, a je malo upanja, da bi okreval.

Kri je tekla sinoči proti 10. uri v ulici Torrente. V Via delle Mura št. 2 stanujoča 30 letna šivilja Kornelija Galgaro iz Verone, ki živi ločena od svojega moža ukupno s 25letnim pekcom Deziderom Campagnolo, tudi iz Verone, se je poslednji čas sprla s svojim ljubimcem. Ona se ga je bila naveličala, on pa jo nikakor ni hotel zapustiti, to menda tem bolj, ker je od svoje rodbine pred kratkem prejela več svoto denarja. Ker ga torej ni več marala, sklenil se je maščevati.

Ko je torej včeraj o rečeni uri šla z nekaterimi prijateljicami po Via Torrente, jo je pričakal pri hiši št. 34 in od tam z ostro britvo planil na njo ter jo hudo ranil na glavi po obrazu in na levi roki. Naglo prihitevša stražarja sta komaj rešila Galgaro iz rok srditeža. Težko ranjeno so prevedli na zdravniško postajo in potem v bolnico, napa-dalec pa so zaprli.

O pušenju tobaka. Znani higijeničar dr. Pavel Möbius v Lipskem je pred kratkim imel predavanje o pušenju tobaka. Dr. Möbius je rekel, da je popolnoma neutemeljeno mnenje, da je pušenje škodljivo istotako kakor alkoholizem. Pušenje ne provzroča ni slabosti spomina, niti ne škoduje razsodnosti, tudi ne dela motnih očij, kakor jih imajo alkoholičari. Pač pa ima pušenje lahko iste slabe posledice zajedno z alkoholom. O pušenju je edino škodljiv nikotin in vsled tega lahko nastane tako imenovano tobačno sree. To pa nastane le tedaj, ako se zavžije preveč močnih smotk, katerim je prištevati havane in viržinke. Vzlic temu se lahko spušči na dan šest do sedem srednje močnih smotk. Največ škode provzročajo cigarete, ne samo, ker se jih skadi vsak dan v ogromni množini, ampak, ker se dim vlačí va-se. Ta slaba navada je največa nevarnost, da nastane »tobačno sree«, in v mnogih slučajih se pridruži temu tudi nahod v grlu. Vobče pa, trdi profesor Möbius, vpliva pušenje pomirljivo in povspesuje delovanje organizma v marsičem.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Praga 14. »Česka revija« pravi, govore o možnosti sprave med Nemci in Čehi, da v ta namen ne treba nikakih posredovalcev. Ko pride ugoden trenotek za sklep sprave, najdeta se nasprotnika tudi brez posredovalcev.

Lvov 14. Namestnik gališki, grof Pininski, se je povrnil semkaj. (Kakor znano, se je govorilo te dni, da se grof Pininski ne povrne več na svoje mesto, ker da je določen za naslednika sedanjemu pravosodnemu ministru.)

Berolin 14. Na včerajšnji razpravi v zbornici o proračunu je interpeloval liberalec Langermann, zakaj se ni potrdila izvolitev Kürschnerja županom v Berlinu. Minister von der Reeke je izjavil, da prevzema vsako odgovornost. Poljak Jazdowski je tožil radi neopravičenega postopanja vlade proti Poljakom.

Minister Miquel je očital Poljakom, da govore razpaljajoče, mesto da bi sodelovali na pomirjenju. Poljaki da živijo isto svobodo tiska in združevanja kakor Nemci. Dvojezičnost da je za Poljake pravi blagor. Minister je tudi navajal neki članek iz »Kurijera Poznanskega«, v katerem da je bilo rečeno, da je razžaljivo za Poljake, ako se jih naziva s Prusi. Jazdowski je odgovoril, da so ti napadi na ministra neopravičeni. Dokazom, da Poljaki ne delajo na to, da bi se ločili od Prusije, je dejstvo, da so prisegli na ustavo.

Listnica uredništva.

Gospodu dopisniku »Slovenčevemu« v Trstu:

Mnogokrat že bi bili imeli vzroka, da bi popravljali to in ono, kar je bilo netočnega v poročilih iz Trsta v ljubljanskem dnevniku »Slovenec«. No, mi smo molčali na vse, ker nismo hoteli izzivati polemik. In sklenili smo, da bomo molčali tudi v naprej in dotlej, dokler ne bomo prav primorani govoriti, to je, dokler ne bomo čitali česa, kar je v očitnem navskrižju ali z načeli našimi, ali pa z narodno koristjo, ali pa, kar bi utegnili nevarno uplivati na naše borbe.

Takov slučaj se je dogodil s poročili o homatijah v občini pomjanski. Na teh poročilih se je videlo, da razmer v tej občini gosp. dopisnik ne pozna zadostno. A mi, ki poznamo ljudi in njih — slabosti, vemo le predobro, koliko bi mogla škodovati tamkaj o predstojajočih volitvah vsaka nepremišljena beseda. Radi stvari same smo menili, da nam je dolžnost, da opozorimo uredništvo »Slovenčevu«, naj bode previdno v svojih poročilih. To smo storili na najzmernejši in najdobrohotnejši način — na način, v katerem je mogla le zla volja videti kako sovražstvo proti katerisibodi osebi. Vi pa ste nam takrat pisali nastopno **odprto** dopisnico:

»Slavno uredništvo »Edinosti«

v Trstu.

Za objavo hvala! Iz Vašega dostavka pa zopet izpoznavam, da me nočete ali me ne morete razumeti, morda baš zato, ker sem Vam — idealist. Naj bode za sedaj zadosti, sploh se mi vidi nepotrebno, da naj služi vsaka beseda v »opozor-

jenje« in korigiranje! Volitve v Pomjanu bodo kmalo, želim samo, da ne najdem takrat povoda govoriti več. — —

Enkrat za vselej Vas pa prosim, ako ne delate tega iz antipatije do moje osebe, pustite za bodoče take neznanosti, ki nikomur ne škodujejo! Ker nočete hvaliti, kar je na meni dobrega, vsaj ne grajajte, kar se Vam zdi slabo!

Tako torej! Po Vaše nam »vsaka beseda« služi v opozorjenje in korigiranje, dočim je resnica ta, da je bilo to prvokrat, ko smo — odkar, kakor se nam zdi, ste vi poročevalce rečenega ljubljanskega lista — reagovali na poročila iz Trsta v spoštovanem ljubljanskem listu »Slovenec«. Ali to le mimogredé, hakor nočemo razpravljati z Vami na dolgo o tem, da-li imate prav ali ne prav, ko tudi poročevanje o zapletenih dogodkih na Pomjansčini vštete med »neznanosti«, ki »nikomur ne škodujejo«. Vi morda ne veste, kaj pomenja ravno Pomjansčina za ves narodno-politiški položaj v vsaj Istri; Vi morda ne veste, da je ravno Pomjansčina nekak jeziček na tehtnici za državnozbornski mandat kmetskih občin zapadne Istre; vi ne veste morda, kako ob kočljivih razmerah tamošnjih lahko tudi vsaka »neznanost« potisne ta jeziček na ono stran, da bode za našo stvar — veliko škode. Mi pa vemo to — in to je bil **jedini** vzrok, da smo opozorili »Slovenec«, naj bode previden. Slednjič Vam tudi radi odpuščamo ne baš lepo podtikanje Vaše, kakor da bi mi urejali svoje postopanje po antipatijah do Vaše cenjene osebe. To podtikanje Vaše je v navskrižju z dejstvi in je zajedno — smešno.

Ne moremo pa drugače, nego da še posebno pribijemo tu Vašo opazko: »Volitve v Pomjanu bodo kmalo, želim samo, da ne najdem takrat povoda govoriti več«.

V tej opazki je zli animus. Ves svet ve, zakaj so Italijani zazdelili prejšnjo veliko občino Pomjansko, ves svet ve, da so je razdelili tako, da bode v novi občini se središčem v Pomjanu mogla zmagati slovenska stranka le se skrajnim naporom in da moramo torej že v naprej računati z možnostjo poraza; Vi pa prihajate sedaj z opazko, iz katere je razvidno, kako se že pripravljate za ta slučaj, da naprtite krivdo na porazu — vodstvu naše stranke. Mi Vam ne moremo pripovedovati tu, kaj in koliko je že storilo politično društvo »Edinost« ravno za Pomjansčino, kajti v političnih in narodnih borbah je stvari, o katerih ne govori javno nobena stranka že iz vzrokov najprimitivnejše taktike. Ali toliko vzamite na znanje tudi Vi, da ni naša stranka morda za vse druge občine v Istri skupaj potratila toliko skrbi, truda in — drugih žrtve, kakor ravno za Pomjansčino. To bodi za beleženo v spomin za one čase, ko morda najdete Vi »povoda govoriti več«.

In potem je prišla druga Vaša **odprta** dopisnica. A to zato, ker smo po nalogu od strani onih, ki imajo odločati o tem, kaj smemo in česa ne smemo v tem listu, **ter po želji onega, česar čast in bodočnost je hotelo unčeti lopovstvo italijanskega novinstva**, popravili netočnosti v Vašem poročilu o dotični aferi.

Vaša druga dopisnica slove:

»Gospod

Makso Cotič

urednik »Edinosti«

Trst.

Gospodine!

Ali še ne bo miru?! Ali me hočete zares izzivati do skrajnega?? Zdi se mi, da imate važnejšega opravila — hodite gonit Slovence iz »Chiozze« in »Lege«! — kakor drgnit se ob kako ubogo poročilo v »Slovenec«! Vaša nakana, ki jo imate proti meni, pa se Vam prav gotovo ne posreči in če me diskreditujete na vseh konceh in krajih!

Preabotni ste že!

S ponatisnjenjem te dopisnice smo Vam menda dali najbolji odgovor. Gori je bila »neznanost«, tu pa je »ubogo poročilo«. Ali to »ubogo poročilo« je bilo tako, da smo dobili — kakor rečeno — od kompetentne strani nalog, a od druge prizadete strani pa prošnjo, naj popravimo to »ubogo poročilo«.

A Vi nam pišete odprte dopisnice z raznimi insinuvacijami, mesto da bi storili, kar bi bila

Vaša dolžnost: da bi namreč na onem mestu, kjer ste objavili svoje »ubogo poročilo«, nemudoma: ali dokazali, da je bil naš popravek neosnovan, in mi bi v tem slučaju lojalno pripoznali svojo zmotu, ali pa da bi Vi — kakor je storil sinočnji »Slovenec« — pripoznali svojo zmotu. Tako pripoznanje ni v sramoto novinarju, vsaj pred pametnimi ljudmi ne.

Vi nam govorite torej »enkrat za vselej«. Dovolite, da pa tudi mi spregovorimo par besed »enkrat za vselej«.

Zapomnite si »enkrat za vselej«, da je žaljivo, ako kdo piše take odprte dopisnice in brez podpisu!

Vedite »enkrat za vselej«, da nimate prav nikake pravice do tega, da napadate pojedine osebe našega uredništva radi stvari, ki so bile v listu!

Vedite »enkrat za vselej«, da nam ne prihaja nikdar na misel, da bi škodovali katerisibodi osebi, da pa si ne damo kratiti nikdar in od nikogar te pravice, da smemo javno razpravljati o stvareh, ki so bile v **javnih** listih.

Vedite slednjič »enkrat za vselej«, da oni, ki piše v javne liste, mora biti pripravljen na to, da se bode pisalo o tem, kar je pisal on.

Uredništvo »Edinosti«.

Assicurazioni generali V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58,071.673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541.700-64

Glavica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169,929.625-03

Plačana povračila:

a) v letu 1894. 9,737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančneje pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

Slovenke, ko se vračate domov

oglejte si

pekarijo na Riborgo

pred šolo

Frščen kruh, fine moke, frščno in kuhano maslo, ukusne pastete. Vse po ceni!

Sprejema kruh v peko. Naročeno donaha se domov.

Odjemalci na debelo dobi odbitek

Priporoča se za obilna obiskovanja

Ivan Šušteršič.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnice, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Javna zahvala.

Podpisani se tem potom najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem, ki so blagovolili spremiti k večnemu počitku našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, zeta in svaka, gospoda

Antona Koršič,

in ki so nam na kateri koli način skušati olajšati srčne bolečine. Posebno hvalo pa izrekamo častiti domači duhovščini, gg. učiteljem, slavnemu starešinstvu, čisl. krajnemu šol. svetu in domačim pevcem, ki so pripomogli, da se je pogreb izvršil tem sijajneje. Bog povrni!

V Štjaku, dne 9. februarja 1899.

Fran Josip, Anton Bazilij, Ernesta Justina, otroci.

Karolina Koršič, soproga. Josip Muha, tast. Ferdo Muha, svak.

FILIJALKA

C. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 ¹ / ₄ %	30-dnevni odkaz 2 ¹ / ₂ %
30- " " 3 ¹ / ₄ %	3-mesečni " 2 ¹ / ₂ %
	6- " " 2 ¹ / ₂ %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrest

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomost, Czovec, Ljubljano, Line, Olomue, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijansk v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 ¹ / ₂ % proti 5 dnevni odpovedi	
" 2 ¹ / ₂ % " 12 " "	
" 3 ¹ / ₄ % " 4 mesečni "	
" 3 ¹ / ₄ % " 8 " "	
" 3 ¹ / ₄ % " 1 letni "	

Napoleone:

po 2% proti 20 dnevni odpovedi	
" 2 ¹ / ₂ % " 40 " "	
" 2 ³ / ₄ % " 3 mesečni "	
" 3% " 6 " "	

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2³/₄% do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur. Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

„EDINOST“

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu dvakrat na dan razun nedelj in praznikov.

Zjutranje izdanje izhaja ob 7. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. O ponedeljkih in po praznikih izhaja prvo izdanje o 9. uri predpoludne. — Naročnina znaša: Obe izdanji gl. 21.—; samo večerno izdanje gl. 12.—; (poslednje zadostuje za naročnike popolnoma). Posamezne številke stanejo: Zjutranje izdanje 3 kr., večerno 4 kr

V Trstu se razprodaja „Edinost“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molin piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 21. — Via Ghenga št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelcu, v Šklednju pri gosp. Antonu Sanciin (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri gosp. Ani vdovi Gašpersič. — Izven Trsta prodaje se „Edinost“ v Gorici v tobakarni g. Josipa Schwarz v Šolski ulici.

Slovenci! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaških Slovencev, katerega program je v prvi vrsti obranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaškem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravice.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „V edinosti je moč!“

žrebanje nepreklicno

18. marcija 1899.

1. glav. dobitek 100.000 Kr. vr.

2. glav. dobitek 25.000 Kr. vr.

3. glav. dobitek 10.000 Kr. vr.

v gotovini 20% odbitka.

Dunajske srečke po 50 nvč.

Nigris, Enrico Schifffmann, Giuseppe Zoldan.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Mandl & Comp., „Il Mercurio Triestino“, Alessandro Levi, Girolamo Morpurgo, Marco